

„AZ EMBER CÉLJA E KÜZDÉS MAGA”

Generációk olvasták, nézték filmen a *Virágot Algernonnak* című művet. Tavaly őszi óta színházban is látható. A Játékszínben talált otthonra a Szervét Tibor által készített színpadi adaptáció, amelyben a főszerepet is ő játssza: Charlie Gordont, aki még kétes kimenetelű orvosi kísérletnek is aláveti magát – csak hogy okosabb lehessen... A megindító történettel a Játékszín színháznevelési programjában résztvevő diákok is találkozhatnak április közepén.

Szöveg - Lőkös Ildikó dramaturg, a színháznevelési sorozat gondozója / PEDAGÓGIA A SZÍNFALAK MÖGÖTT

- ♦ „Nyugodtan dönthet úgy is, hogy visszaviszi Charlie-t az iskolába, és minden marad a régiben. Ám ha őrá esik a választás, olyan tudományos ugrás elősegítője lesz, amelyhez fogható a DNS felfedezése óta nem volt. Nos?” – ezt a kérdést teszi föl dr. Nemur (Benedek Miklós) Alice Kinian tanárnőnek (Lévay Viktória), aki nincs könnyű helyzetben, mikor döntenie kell kedvenc tanítványa, Charlie Gordon (Szervét Tibor) sorsáról. Charlie-nak minden vágya, hogy „okos” legyen, ezért minden áldozatot meghozna. Ezért is dönt úgy a tanárnő, hogy mellé áll, segít neki – nem sejtve, hogy mennyi kiszámíthatatlanságot rejt magában a kísérlet. Az izgalmas történet látszólag egy ember fejlődéséről szól – de Charlie Gordon sorsa mindannyiunk életének szimbóluma. Születésünkkor olyanok vagyunk, mint Charlie a műtét előtt, aztán hatalmas fejlődés után, idővel lassan elkezdünk leépülni. Mindezek ellenére a *Virágot Algernonnak* pozitív történet, egyszerre szívfacsaró és fölemelő. Charlie felnövése arról szól, hogyan látunk rá életünkre a tudás által, s mi az emberi tudás értéke. A *Virágot Algernonnak* egy kísérlet, amellyel mindannyian próbálkozunk, ha tudjuk ezt, ha nem, ha sikerül, ha nem. Mert sokszor nem sikerül, ahogy végül Charlie-nak sem. De drukkolunk neki, és az előadás végén megkönnyebbülten érezzük, hogy érdemes érteni a világot, és érdemes szeretni. Charlie Gordon csodálatos szellemi fölemelkedése és méltóságteljes visszatérése korábbi énjéhez felemelő példája az emberi kitartásnak, az élni akarásnak, az optimizmusnak, a szeretet erejének.

A középpontban egy középkorú, szellemileg visszamaradt férfi áll, akit egy orvosi kísérlet során képessé tesznek arra, hogy elérje, sőt messze meghaladja a normális intelligenciaszintet, de a történet valójában az emberré válásról szól. A tudatos, felnőtt, dönteni és szeretni képes emberré válásról, annak minden nehézségével és konfliktusával, az odatarozás és különbözőség vágyáról, fájdalomról és boldogságról. Arról, hogy hogyan törekszik egy ember teljes erejével arra, hogy a szellemi és fizikai korlátait áttörje és része lehessen egy vágyott világnak, adott esetben a normális, átlagos emberek világának. Közben ez a csodálatos férfi szembe kerül a tudósokkal, akiknek saját eredményeit köszönheti, hiszen egyre komolyabb morális kérdéseket fogalmaz meg önmagáról és a világról.

A történetből vizuálisan is érdekes előadás született, nemcsak a rendező különleges, vetített animációi által, hanem Horgas Péter díszlettervező munkájával is, amelyet a filmes dramaturgia még feszültebbé tesz. A Charlie-t játszó Szervét Tibor és az Alice-t játszó Lévay Viktória mellett a többi színész (Benedek Miklós, Zsurzs Kati, Nagy Sándor, Szőlőskei Tímea) több szerepet is alakít, a jelmeztervező Bujdosó Nórának nem volt könnyű dolga, sokszor néhány másodperc alatt kell új külsőt teremtenie.

Kép - Schumy Csaba

KÖZÖS GONDOLKODÁS

Érdemes arra a küzdelemre fókuszálni, amit hősünk önmagával, a saját testével-lelkével és az őt körülvevő emberekkel vív, hogy kitérve állapotából, teljesebb életet élhessen.

Az előadás elkerüli az önsajnálatot, a giccset, a szentimentalizmust, a szociohorrorot. Nem arról mesél, milyen szánandó egy nem-átlagos ember élete, hanem arról, milyen érdekes és izgalmas, olykor mulatságos folyamat az ember belső munkája. A sok helyszínen játszódó történet segítségével hívja

a filmet, a videót, így láttatva azt a hatalmas változást, ami Charlie-ban és az őt segítő-szerető vagy éppen rémülten és rosszindulattal kezelő környezetben zajlik.

A konklúzió ismerősen cseng majd a Madách Tragédiáját ismerő diákoknak, de ezúttal egy új, korban, témában, műfajban hozzájuk közelebb álló úton juthatnak el hozzá: az emberi lét értelmét kitűzött céljaink és az ezekért való küzdelem adja – erre jön rá Charlie, és szerencsés esetben ezt sikerül megfogalmazni majd az előadást követő beszélgetésen. ♦

